

Marktconsultatie

Vervolg Automatisch Metadateren

Colofon

Opgesteld door:	Koninklijke Bibliotheek
Datum:	9 juli 2025

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
1 INLEIDING	3
1.1 INLEIDING	3
1.2 DOEL MARKTCONSULTATIE.....	3
1.3 OPENBAARHEID MARKTCONSULTATIE	3
2 OVER KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK.....	4
2.1 DE KB.....	4
2.2 OMSCHRIJVING VAN DE HUIDIGE EN GEWENSTE SITUATIE	4
2.3 PLANNING	5
2.4 PROCEDURE	6
2.5 INDIENEN ANTWOORDEN	6
3 VOORWAARDEN EN OVERIGE BEPALINGEN	6

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht marktconsultatievragen
Bijlage 2: Antwoordformulier marktconsultatie

1 Inleiding

1.1 Inleiding

Voor u ligt het procesdocument met betrekking tot de uitvoering van de marktconsultatie 'Vervolg Automatisch Metadateren' (VLAM). In dit document vindt u informatie over de reden waarom de KB een marktconsultatie is gestart, worden de behoeften geschetst en zijn de vragen uiteengezet waarop de KB graag een antwoord wil ontvangen vanuit de markt. De KB is voornemens om de informatie die vergreken wordt tijdens deze marktconsultatie te gebruiken voor de verdere voorbereiding van de aanstaande Europese aanbesteding 'Vervolg Automatisch Metadateren'. Het gaat in de basis om een schriftelijke (openbare) marktconsultatie. De KB behoudt zich het recht voor om met partijen die een reactie hebben ingediend een verduidelijkend gesprek te plannen.

1.2 Doel marktconsultatie

De hoofddoelstelling van de marktconsultatie is om een mogelijk aanbestedingstraject af te stemmen op de visie en ambitie van de KB binnen de mogelijkheden die er in de markt zijn.

De KB probeert met deze marktconsultatie inzicht te krijgen in de volgende onderwerpen:

- Inzicht krijgen in de mogelijke oplossingen die markt kan bieden gericht op het vraagstuk van de KB;
- Verzamelen van informatie over de functionele en technische vereisten met betrekking tot een toekomstig Programma van Eisen;
- Algemene (inkoop-technische) aandachtspunten met betrekking tot de aanbesteding.

1.3 Openbaarheid marktconsultatie

Deze marktconsultatie is gepubliceerd via TenderNed en maakt geen onderdeel uit van de aanbestedingsprocedure. De marktconsultatie is voor alle partijen geheel vrijblijvend. De resultaten voortvloeiend uit de consultatie zijn openbaar met uitzondering van bedrijfsgevoelige gegevens, deze zullen vertrouwelijk worden behandeld.

De KB stelt een geanonimiseerd verslag op, waarin op hoofdlijnen de bevindingen van de marktconsultatie zijn samengevat. Dit verslag maakt onderdeel uit van de aanbestedingsdocumenten.

2 Over Koninklijke Bibliotheek

2.1 De KB

De Koninklijke Bibliotheek (KB) is de nationale bibliotheek van Nederland. Haar taak is het behouden en beschikbaar stellen van Nederlands cultureel erfgoed in gedrukte en geschreven, en in meerdere mate ook in digitale vorm. Sinds 31 augustus 1993 is de KB een zelfstandig bestuursorgaan, gefinancierd door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. Per 1 januari 2015 is de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (Wsob) in werking getreden waarmee de KB een regierol binnen het netwerk van openbare bibliotheken heeft gekregen en de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van stelseltaken. De KB is met de nieuwe wet ook verantwoordelijk geworden voor de ontwikkeling van de nationale digitale bibliotheek.

De KB verbindt mensen en woorden en draagt zo bij aan een slimmer, vaardiger en creatiever Nederland, nu en in de toekomst. In het [KB Beleidsplan 2023-2026](#) zijn voor de komende jaren de volgende strategische doelen geformuleerd:

1. **Lezen en digitale geletterdheid:** meer mensen de kans geven om te lezen en mee te doen in de informatiesamenleving.
2. **Onderzoeken en ontdekken:** versterken van de verbinding tussen onderzoek en samenleving.
3. **Duurzame toegang:** zorgen voor de verzameling in onze nationale bibliotheek.

De KB draagt bij aan een duurzame digitale infrastructuur waarin publieke waarden en digitale soevereiniteit centraal staan. Dit betekent investeren in oplossingen die gericht zijn op de lange termijn en passen bij het publieke karakter van de organisatie. Het recht op privacy staat hierbij voorop, zodat mensen zich vrij kunnen informeren en ontwikkelen zonder angst voor toezicht of dataverzameling.

2.2 Omschrijving van de huidige en gewenste situatie

De KB is de nationale bibliotheek van Nederland en draagt daarmee zorg voor het bewaren en ontsluiten van het Nederlands erfgoed van het geschreven woord, zowel in fysieke als digitale vorm. Om dit te bereiken catalogiseren we onze publicaties, wat inhoudt dat we informatie over deze publicaties—metadata—vastleggen in onze catalogus zodat onze collecties vindbaar zijn voor onze gebruikers. Denk bijvoorbeeld aan basisinformatie over een boek, zoals titel, auteur, ISBN, enzovoort, maar ook koppelingen naar thesauri van auteurs en trefwoorden om de beschrijvingen verder te verrijken en de vindbaarheid van de publicaties te vergroten.

De KB kampt echter met enorme achterstanden bij het catalogiseren van fysieke boeken, mede door een uitstroom van gespecialiseerde catalogiseerkennis en het groeiend aantal te verwerken publicaties. Onze werkprocessen zijn daarnaast in de afgelopen jaren amper veranderd. Inmiddels lopen we anderhalf jaar achter op het verwerken van actuele uitgaven. Dit zorgt ervoor dat onze gebruikers, met name onderzoekers en journalisten, al bijna anderhalf

jaar niet terecht kunnen bij de KB voor de meest actuele informatie. Als omvangrijke kennis- en erfgoedinstelling in een tijdperk waarin misinformatie steeds vaker voorkomt, is deze achterstand voor de KB dus een grote uitdaging. Daarnaast vormen deze achterstanden een knelpunt voor de aankomende verhuizing van de fysieke collecties van de KB naar ons nieuwe magazijn, want hiervoor zouden de ruim 260.000 publicaties in achterstand vóór april 2029 verwerkt moeten zijn. De schaal van de achterstanden is inmiddels te groot om handmatig in te halen.

Om de bestaande achterstanden te verwerken en nieuwe achterstanden in de toekomst te voorkomen, willen we daarom een geautomatiseerde, AI-gedreven catalogiseertool die onze catalogiseerders helpt bij het zo snel mogelijk komen tot een zo compleet mogelijke bibliografische beschrijving voor onze catalogus. Hierbij willen we de hoge kwaliteitsstandaard die de KB hanteert voor metadata in stand houden.

Om vast te stellen of de inzet van een AI-gedreven catalogiseertool voor de KB inzetbaar is, is de KB in 2023 een pilot gestart. Binnen deze pilot, genaamd 'De Retrotool' hebben we gewerkt aan een tool die op basis van OCR-techniek en een Large Language Model tekst kan herkennen, zodat we de fysieke boeken die onderdeel uitmaken van de retro-collectie (gedoneerde publicaties uitgegeven tussen 1800 en nu) eenvoudiger kunnen catalogiseren. De tool helpt ons om geautomatiseerd een bestand te generen, die vervolgens (op dit moment nog handmatig) opgenomen kan worden binnen ons bibliotheekstelsel Alma. De pilot is door de KB beoordeeld als succesvol en is afgerond. De KB wil de pilotresultaten gebruiken om een oplossing in te kopen die tegemoet komt aan de functionele behoeften van de KB. De resultaten van de uitgevoerde pilot worden vrijgegeven aan gegadigden bij de toekomstige aanbesteding. Voor meer informatie over deze pilot van de KB zie: <https://www.kb.nl/over-ons/projecten/automatisch-metadateren#:~:text=De%20Retrotool,-De%20Retrotool%20genereert&text=Deze%20tool%3A,de%20titel%2C%20auteur%20en%20uitgever.>

Binnen de gewenste situatie is de KB op zoek naar een oplossing die invulling geeft aan de in **Bijlage 1** gespecificeerde functionele behoefte. Na realisatie van de initiële oplossing wil de KB een intensieve samenwerking aangaan met de opdrachtnemer om de oplossing door te ontwikkelen. De KB wil daarbij samen met de opdrachtnemer op zoek naar mogelijkheden om de oplossing te verbeteren en/of breder in te zetten. De opdrachtnemer zal daarnaast verantwoordelijk zijn voor het (technisch) beheer van de oplossing.

2.3 Planning

Activiteit	Planning
Publicatie Marktconsultatie	16 juli 2025
Uiterlijk moment voor het stellen van verduidelijkingsvragen betreffende de marktconsultatie	25 juli 2025, 10:00 uur

Uiterlijk moment voor het beantwoorden van gestelde vragen door de KB	1 augustus 2025
Uiterlijk moment indienen beantwoording marktconsultatie	8 augustus 2025, 10:00 uur

De marktpartijen kunnen aan bovenstaande planning geen rechten ontlelen. De KB behoudt zich het recht voor om de planning te wijzigen of de marktconsultatie te staken.

2.4 Procedure

De procedure is als volgt:

1. Na de publicatie op TenderNed kunnen geïnteresseerde ondernemers dit document en de vragenlijst downloaden vanaf TenderNed.
2. Marktpartijen die het marktconsultatiedocument hebben gedownload, kunnen tot de in de planning genoemde datum schriftelijk vragen stellen over het marktconsultatiedocument en de procedure via de berichtenmodule op TenderNed.
3. De geanonimiseerde vragen en antwoorden worden op de in de planning opgenomen datum gepubliceerd op TenderNed.
4. Uw reactie op de binnen de marktconsultatie opgenomen vragen dient u in te dienen voor de in de planning opgenomen datum en tijdstip voor indiening via de berichtenmodule op TenderNed. Voor het indienen van uw antwoorden dient u gebruik te maken van het bijgevoegde invulformulier (**Bijlage 2**).
5. De KB kan naar aanleiding van de beantwoording marktpartij(en) de marktpartij(en) uitnodigen voor een verdiepend gesprek. Deze gesprekken zullen 1-op-1 zijn.
6. De reacties op en de algehele resultaten van de marktconsultatie worden vastgelegd in een geanonimiseerd marktconsultatieverslag.

2.5 Indienen antwoorden

Geïnteresseerde worden gevraagd de ingevulde marktconsultatie via de berichtenmodule in TenderNed, in Word-format, in te dienen. U dient hierbij gebruik te maken van **Bijlage 2**.

3 Voorwaarden en overige bepalingen

Ten aanzien van de marktconsultatie en dit marktconsultatiedocument zijn de volgende voorwaarden en bepalingen van belang:

- De KB bevindt zich in de oriënterende fase. Verkregen inzichten uit de marktconsultatie gebruikt de KB (waar relevant) in de voorbereiding van een aanbesteding en de aanbestedingsstukken. Aan de in dit marktconsultatiedocument gegeven uitgangs- en aandachtspunten kunnen dan ook geen rechten worden ontleend.

- Indien informatie als bedrijfsvertrouwelijk moet worden aangemerkt, dan dient dit duidelijk te worden aangegeven door de betreffende marktpartij. De Koninklijke Bibliotheek zal bedrijfsvertrouwelijke informatie niet verstrekken bij de aanbesteding.
- Eventuele kosten voor deelname aan de marktconsultatie zijn voor rekening van de marktpartij(en).

Afsluitend willen wij u alvast hartelijk danken voor uw input, perspectieven en inzet. Uw bijdrage draagt bij aan het verrijken van onze inzichten en daarmee aan het vormgeven